

проф. дфн Димитър КЕНАНОВ

**СЛОВО ПО ПОВОД ОФИЦИАЛНОТО УДОСТОЯВАНЕ
НА ПРОФ. ДФН ЮРИЙ К. БЕГУНОВ СЪС ЗВАНИЕТО
„ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА“ НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ
УНИВЕРСИТЕТ***

Висока, но смирено се надявам — заслужена чест е за мене да говоря за човека и учения, да приветствам блокадника от Ленинград (Санкт Петербург) — Юрий Константинович Бегунов днес, на 9 май — Деня на победата, в който през 1945 г. заедно със слънцето над Европа изгрява дългоочакваната усмивка на Първия ден на мира. Защитата на Ленинград заедно с блокадата продължава от 7 октомври 1941 г. до 27 януари 1944 г., когато Юрий Константинович е на 9–12 години. Истинско чудо е неговото оцеляване на тази детска възраст, без да бъде евакуиран на свободна земя. Преживяното в адовите кръгове на блокадата сигурно е Сизифово бреме, с което Юрий Константинович върви през годините. *С днем победы, Юрий Константинович!*

Историк, литературовед, българист и политолог, проф. Бегунов е академик на три неформални академии на науките — Международната Славянска, Руска и Петровска, доктор е на филологическите науки на България и Русия, член е на Съюза на писателите в Русия, на Руското историческо дружество, на Асоциацията на българистите в СНД.

Проф. Ю.К. Бегунов е роден в Ленинград на 20 октомври 1932 г. в семейство на служаци — Константин Николаевич Бегунов и Антонина Петровна Лебедева. През 1942 г. като бивш офицер от Врангеловата армия бащата Константин Николаевич е разстрелян от НКВД. Реабилитиран е през 1956 г.

* Произнесено на 9 май 2003 г. пред Академическия съвет и университетската общност.

В 1950 г. проф. Бегунов завършва 155-то мъжко средно училище в Ленинград. През същата година се записва за студент в Историческия факултет на Ленинградския държавен университет. Дипломира се през 1955 г. с отличен успех и постъпва като аспирант в Института за руска литература (Пушкински дом). От 1955 до 1958 г. подготвя дисертация под ръководството на член-кореспондент проф. Дмитрий С. Лихачов. От 1 октомври 1958 г. до 1984 г. е младши научен сътрудник, а едва от 1984 г. до 1996 г. е водещ научен сътрудник в Пушкинския дом. През 1960 г. защитава кандидатска дисертация на тема: „Памятник русской литературы XIII века. „Слово о погибели Русской земли“. Издателството на БАН в София през 1973 г. отпечатва на руски език фундаменталния дисертационен труд — хабилитация „Козма Презвитер в славянските литератури“. Поради усложнени междуличностни отношения, за голямо съжаление, практически се закрива перспективата за навременна защита в България. Тя се осъществява едва през декември 1983 г. в Единния център за език и литература при БАН — София. Процедурата става възможна поради създалата се уникална ситуация — самоотвержена подкрепа на неколцина приятели в България и съгласувани дипломатически действия на Генералното консулство в Ленинград и българския лекторат в катедра „Славянска филология“, който тогава беше даден на Великотърновския университет. Победата на справедливостта, на обективната българистика със състоялата се защита, смее да твърдя, е неизвестна страница от блестящ, животоспасителен успех на българската дипломация в областта на старобългаристиката и славистиката. Така се създадоха условия да се поправи срамното положение — парадокс — световноизвестен учен с множество трудове да бъде младши научен сътрудник на възраст над 50 години.

От началото на 1997 г. до 2001 г. Юрий Константинович работи като професор по политология в Балтийския държавен технически университет в Санкт Петербург. Преподава политология и геополитика.

Авторската библиографска палитра на проф. Бегунов е твърде богато и пъстра в тематичните си диапазони — над 400 научни и научно-популярни трудове, в това число и 20 книги. Ето някои от тях — „Слово о погибели Русской земли — памятник XIII века“, „Козма Пресвитер в славянских литературах“, „За землю Русскую“, „Справочник-указатель печатных описаний славяно-русских рукописей“, „Сказания Великого Новгорода“, „Сказания Ростова Великого“ и други.

За нас, българите, с неостаряващо значение е книгата „Козма Презвитер в славянските литератури“ (1973). Тук след Михаил Г. Попруженко не само се прави второ критическо издание на прочутата „Бесе-

да против новопоявилата се ерес на Богомил“, но е разкрита удивителната литературна съдба на полемико-поучителната беседа в славянския свят, изследвана е литературната реторика на текста. Новооткрити текстологически находки позволяват да се прекратят научните спорове кога е написана беседата — извлечения от нея се появяват още през първата половина на XI век и следователно Презвитер Козма я произнася в самия край на 60-те години на X век.

За нас, за старобългаристиката са изключително важни непубликуваните по ред причини трудове на Григорий Цамблак (над 1000 машинописни страници) и за Краткото житие на славянобългарския първоучител св. Константин-Кирил Философ. За тях обаче следва да се говори, след като бъдат отпечатани. А дотогава, мога да твърдя — сериозна стъпка в изучаването на Цамблаковото наследство не може да бъде сторена, без да се привлекат новите материали, открити от Юрий Бегунов.

Уважаеми членове на Академическия съвет, дами и господа, до тук бегло осветих страни от творческото дело на нашия скъп гост, което предстои да се развива в нови постижения. Казаното дава предостатъчно основание на академик и професор Юрий Константинович да бъде *Почетен доктор на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“*.

На Вас, скъпи Юрий Константинович, дорогой мой друг, дай Бог, жизненные силы на долгие годы, чтобы написать еще много книг. От меня и от Ваших верных друзей, хочу сделать символический подарок (символический — в Лосевском понимании этого слово) — и как говорится в популярной песне — вручить Вам „една българска роза“ — и пожелать Вам помнить о Болгарии и не предавать нашу любовь к России и Болгарии!